

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Isosuo, T. & Rantanen, O. (2019) Digitaalisten urataitojen kiinnittyminen korkeakoulujen uraohjaukseen. Teoksessa Rantanen, O., Isosuo, T. & Merivirta, M. (toim.) Someta duuniin : digitaaliset urataidot korkeakoulujen uraohjauksessa. Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuja, Sarja B. Tutkimusraportit ja kokoomateokset, s. 160 - 163.

URL: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-316-330-0>

Tuula Isosuo
Tampereen ammattikorkeakoulu

Outi Rantanen
Tampereen ammattikorkeakoulu

Digitaalisten urataitojen kiinnittyminen korkeakoulujen uraohjaukseen

uramuuntuvuus,
opiskelijälähtöisyys,
osallisuus,
tulevaisuuden
työelämä

Someta Duuniin -hankkeessa tehty ja tähän julkaisuun koottu kehittämistyö voidaan nähdä osana laajempaa tulevaisuusorientoituneen korkeakoulutuksen uraohjauksen kehittämiskontekstia. On tärkeää jatkaa kehittämistä ja pohtia hankkeen tulosten eteenpäin viemistä korkeakouluissa niin yksikkö-, palvelu- kuin koulutuskohtaisesti esimerkiksi osana opetussuunnitelmien kehittämistyötä.

Uraohjauksen kehittämistarpeet

Hankkeen toimintaympäristönä on ollut digitaalisten urataitojen ja digitaalisen uraohjauksen kehittäminen. Näiden lähtökohtien sekä tässä julkaisussa monipuolisesti tarkasteltujen kehittämistarpeiden ja toimintatapojen kautta on mahdollista pohtia laajemminkin korkeakoulu- ja soveltuvin osin myös toisen asteen oppilaitoskentässä uraohjauksen nykytilaa, tulevaisuuden haasteita ja kehittämiskohteita.

Marttila (2016) on todennut, että koulutusta tarjoavassa organisaatiossa on tärkeää kysyä, ollaanko niissä selvillä siitä, millaisia uusia ja nousevia työn ja työllistymisen

tapoja eri aloilla on. Marttila jatkaa pohjimalla, onko jääty kiinni perinteisiin mielikuviin ja lähdetäänkö uraohjauksessa tai opetussuunnittelussa sellaisista ammatin, työn ja uran ihanteista, joiden saavuttaminen on tänä päivänä vaikeaa tai joillakin aloilla jopa mahdotonta.

Uusimmissa urateorioissa keskeinen käsite on uramuuntuvuus, career adaptability (ks. Savickas 2002). Uramuuntuvuudella tarkoitetaan ihmisen ja ympäristön suhdetta, jota on aina uudelleen luotava elämänuralla ja sen siirtymissä. Määritelmä pitää sisällään myös valmiuden käsitellä ennakoimattomia tapahtumia valmistauduttaessa ja osallistuttaessa työrooliin, valmiuden tulla toimeen työn ja työolosuhteiden yllättävien muutosten ja säätelyn kanssa sekä valmiuden kohdata kehitystehtäviä, ammatillisen uran vaikeita tilanteita ja uramuutoksia. (Vanhalakka-Ruoho 2015, 48.)

Opiskelijalähtöistä kehittämistä

Julkaisun osassa 1 käsitelimme taustoittavasti korkeakouluopiskelijoiden kokemuksia ja näkemyksiä digitaalisista urataidoista. Tämän lisäksi nostimme artikkeleissa esille sosiaalisen median hyödyntämistä työnhakijan ja työnantajan näkökulmasta sekä korkeakouluissa työskentelevien ohjausosaamisen tarpeita erityisesti digitaalisten välineiden näkökulmasta.

Jos urakerronta ymmärretään erääksi tärkeimmistä uraohjauksen menetelmistä ja työsilöiden tavaksi rakentaa jatkuvuutta (työ)

Tässä julkaisussa monipuolisesti tarkasteltujen kehittämistarpeiden ja toimintatapojen kautta on mahdollista pohtia laajemminkin korkeakoulu- ja soveltuvin osin myös toisen asteen oppilaitoskentässä uraohjauksen nykytilaa, tulevaisuuden haasteita ja kehittämiskohteita.

elämäänsä, on tärkeää kehittää välineitä, joilla uraan liittyviä kokemuksia voidaan suurtenkin muutosten keskellä jäsentää mielekkäällä tavalla (Marttila 2016). Julkaisun toisessa osassa perehdyimme lukijat portfolion hyödyntämiseen sekä ohjaustoiminnan että opiskelijan näkökulmasta. Neljännessä osassa tutustutimme osaamisen esille tuomisessa tarvittaviin taitoihin ja välineisiin sekä erityisesti pedagogisesti hyödynnettävissä olevaan tapaan kytkeä nämä oppimiseen ja ohjaukseen.

Julkaisun kolmas osa tutustutti lukijan työnantajien ja korkeakouluopiskelijoiden tapoihin kohdata virtuaalisesti, ja luvun artikkelit laajentavat näin digitaalisuuden tuomia ulottuvuuksia korkeakoulujen uraohjauksessa. Toisaalta virtuaaliset kohtaamiset voivat olla yksi vastaus luvussa yksi esitettyihin huomioihin siitä, että vaikka opiskelijat elävät digimaailmassa, sen hyödyntäminen työllistymisen ja urasuunnittelun osana ei ole kaikille selvää, ja opiskelijat tarvitsevat tukea näiden valmiuksien kehittämisessä. Kukkonen ja Marttila (2017, 8) ovat nostaneetkin tutkimuksessaan esiin, että on tärkeää huomioida opiskelijoiden oppimisen ja opiskelun tukea mietittäessä heidän käsityksensä ja oletuksensa siitä, minkälainen toiminta ja ympäristö tukevat heidän oppimistaan ja opiskeluaan. Someta Duuniin -hankkeessa opiskelijat ovat olleet laajasti mukana kehittämistyössä kaikissa toteuttajakorkeakouluissa. Tiedonkeruun lisäksi opiskelijat ovat osallistuneet pilotoijina useisiin hankkeen kehittämistyön toimintoihin.

Julkaisun viidennessä osassa visioimme digimurroksen vaikutuksia tulevaisuuden korkeakouluun eri näkökulmista. Tarkastelukulmina olivat digitaalinen uraohjaus, digitaalistuva työelämä ja visuaalisuuden merkityksen lisääntyminen.

Hankkeen tuotokset käyttöön

Digitaalisuuden tuomat muutokset työn sisältöihin ja työntekemisen tapoihin ovat arkeamme jo nyt, ja digimurroksen vaikutus

näkyvät yhä laajemmin yhteiskunnan toimintaan osallistumisen tavoissa, eikä murroksen eteneminen ole hidastumassa. OKM (2017, 10) toteaa tulevaisuuslinjauksissaan osallisuuden, eriytymiskehitykseen puuttumisen ja yksilöiden mahdollisuuksien vahvistamisen tukevan sitä, että Suomi on osaava ja kilpailukykyinen. Someta Duuniin -hankkeen kokemukset ja tuotokset tuovat oman osuutensa sujuvoittamaan korkeakoulutettujen työelämään siirtymistä ja antavat eväitä heitä ohjaavalle henkilöstölle.

Someta Duuniin -hankkeen tuotokset ovat nyt kaikkien aiheesta kiinnostuneiden hyödynnettävissä. Lämpimät kiitokset erinomaisesti sujuneesta hankeyhteistyöstä toteuttajaorganisaatiolle! Kylliksi ei voi kiittää kaikkia hanketta tehneitä henkilöitä Itä-Suomen yliopistossa, Lapin ammattikorkeakoulussa, Laurea-ammattikorkeakoulussa ja Tampereen ammattikorkeakoulussa.

Lähteet

Kukkonen, H. & Marttila, L. 2017. Kuviteltua todellisuutta – ammattikorkeakoulu oppimisen ja opiskelun ympäristönä. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja A. Tutkimuksia 20. Viitattu 8.11.2019 <https://www.tamk.fi/-/kuviteltua-todellisuutta-ammattikorkeakoulu-oppimisen-ja-opiskelun-ymparistona>.

Marttila, L. 2016. Muuttuvat urat versus perinteiset urakertomukset. TAMKjournal 24.5.2016. Viitattu 8.11.2019 <http://tamkjournal.tamk.fi/muuttuvat-urat-versus-perinteiset-urakertomukset/>.

Tutustu Someta Duuniin -hankkeen materiaaleihin:

Koulutusmateriaalit:

Portfolio:

Virtuaaliset kohtaamiset:

SometaDuuniin-opinnot:

OKM 2017. Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle ; Taustamuistio korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiotyölle. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:44. Viitattu 5.11.2019 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-522-8>.

Savickas, M. L. 2002. Career construction: A developmental theory of vocational behavior. Teoksessa D. Brown & Associates (toim.) Career choice and development (4th edition). San Francisco, CA: Jossey-Bass, 149–205.

Vanhalakka-Ruoho, M. 2015. Toimijuus ja suunnanotto elämässä. Teoksessa P. A. Kauppila, J. Silvonon & M. Vanhalakka-Ruoho (toim.) Toimijuus, ohjaus ja elämäntulkku. Publications of the University of Eastern Finland. Reports and Studies in Education, Humanities, and Theology 11. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto, 39–54. Viitattu 20.11.2019 http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-1747-8/urn_isbn_978-952-61-1747-8.pdf.